Turistautak a Szovjetunióba

Tapolczai Kálmán, az Autóközlekedési Tröszt vezérigazgatója hazaérkezett a Szovjetunióból, ahol a Volán Tröszt nevében egyezményt írt alá az Inturiszttal és a Szovtranszautóval.

Az Inturiszttal kötött hosszú lejáratú és 1970-re konkrét programot tartalmazó szerződés értelmében az Inturiszt a jövőben gondoskodik az autóbuszjáratokkal a Szovjetunióba érkező magyar turisták szállodai elhelyezéséről és ellátásáról. A Volán Tröszt viszont az Inturiszt kívánságára a menetrend szerinti, illetve különautóbuszokkal érkező szovjet szakemberek részére szakmai és kulturális programokat szervez.

Az Autóklub megbízásából a Volán Tröszt az Inturiszttal egyezményt kötött arról is, hogy azok részére, akik saját személygépkocsijukkal kívánnak a Szovjetunióba látogatni, csoportos turistautakat szerveznek.

A Volán Tröszt szovjet partnerével, a Szovtranszautóval a menetrend szerinti járatokról kötött megállapodást, felkészülve a felszabadulás 25. évfordulója és a Lenin-centenárium alkalmából várhatóan tovább bővülő turistaforgalomra. Az egyezmény értelmében 1970. április 4-én indul először a közvetlen Budapest—Kijev menetrend szerinti autóbuszjárat. A Szabadság elnevezésű autóbuszjáraton 3 nap alatt 450 forintért juthatnak el az utasok Kijevbe, illetve Kijevből Budapestre. Utasai részére Ungvárott és Lvovban városnézéssel egybekötött programot szerveznek, s az éjszakát is az ottani szállodában töltik.

A Szovtranszautóval kötött megállapodás szerint az eddigi, Nyírgyeháza és Ungvár között menetrend szerinti járatot is meghosszabbították Debrecenig. (MTI)

Megkezdődött az őszi termények felvásárlása

A Gabona Tröszt igazgató tanácsa szombaton Rékai Gábor vezérigazgató elnökletével az őszi betakarítású termények felvásárlásának és átvételének előkészületeiről tárgyalt.

A tröszt vállalatai megkezdték a kukorica, a rizs és a napraforgó felvásárlását. Az igazgató tanács ülésén elhangzott beszámoló szerint erre a munkára éppen olyan körültekintéssel készültek fel, mint a gabona felvásárlására. Az a cél, hogy a mezőgazdasági üzemekkel összefogva pontos ütemterv szerint a legrövidebb időn belül és a legkisebb veszteséggel kerüljön a termés biztonságos helyre. Mindhárom terményből, elsősorban a kukoricából jobb termés várható, mint tavaly, ennek megfelelően a mezőgazdasági üzemek is lényegesen több kukoricát, rizst és napraforgót értékesítenek. A tröszt vállalatai ez év végéig mintegy 600 ezer tonna napraforgó, rizs és kukorica felvásárlását tervezik. A kedvező termés eredményeként az idén több kukorica kerül prizmába, mint tavaly, s ezeket megfelelő körültekintéssel kell elkészíteni. Ugyanakkor gondoskodni kell a szárító berendezések maximális, általában három műszakos kihasználásáról, hogy december végén már ne maradjon kukoricaprizma a szabadban.

Somogyi Károlyné felvétele

KAMASZOK

A békéért harcolni kell

Írta: dr. Ábrahám Ambrus

Kereken húsz esztendeje annak, hogy Szegeden a Nemzeti Színházban megalakítottuk az első békebizottságot, amelynek zászlajára mottóként egy lélekbe vágó dalnak a végakkordját írtuk: „A békéért harcolni kell..." És azóta harcolok. Harcolok tudatosan, nyíltan és őszintén. Harcolok eszemmel, harcolok szívemmel és harcolok minden érzésemmel. Harcolok tettel és cselekedettel. Harcolok szóban és írásban. Harcolok, de nem lármával, nem szólamokkal, magamra aggatott üres mondásokkál és nem azért, mert divat, vagy ma szokás, hanem azért, mert szentséges meggyőződéssel vallom és hirdetem, hogy a háború nem természeti törvény.

A háborút az emberek találták ki, azok csinálták és azok csinálják ma is. Csinálták és csinálják önzésből, vagyonszerzésből, telhetetlenségből, cselekedeteiknek, felületességüknek és hatalmuknak téves és bűnös értelmezéséből. Ha pedig így van, az embereknek kell a háborút megszüntetni és mint a leghaszontalanabb, a legborzasztóbb, a legveszedelmesebb és legvéresebb ellenséget az emberiség életéből véglegesen eltávolítani.

Mondott szóból ért az ember, tartja a magyar közmondás. Mondott szóval kell elintézni a problémákat és ezzel kell választ adni a felvetődő vitás kérdésekre. De addig, amíg ez utópia, amíg a tárgyalóasztalokhoz szükséges deszkák, lábak és karosszékek valahol távoli erdők mélyén leskelődnek a közelgő tavaszokra, addig harcolni kell mindenkinek, mindenütt, minden megengedhető és a cél érdekében felhasználható eszközzel azért, hogy a háború vérzivatarja, amely nekünk is annyi vérbe és annyi könnybe került, ne sodorja újra pusztulásba az élni, alkotni, örülni és boldogulni akaró embert.

Életemnek immáron elég hosszúra nyúló folyása alatt sokszor eltűnődtem a felesleges, a céltalan, indokolatlan és parancsszóra végeztetett tömegöldöklésen, az ostoba és esztelen romboláson, amit a háború zódított az emberiségre és ilyenkor mindig kora gyermekkoromnak egyik emlékezetes cselekménye jutott az eszembe. — Valahol messze, a hegy alján kertünk agyagjából, s az építkezések után visszamaradt apró kövecskékből házat, istállót és csűrt építettünk. Ezeket gondosan befedtük, megtapasztottuk, az istállóban a jászol elé fából szépen kifaragott juhokat állítottunk, a csűrbe száraz szénát raktunk, s az új települést körülkerítettük. Mikor minden készen volt, az alkotásban elgyönyörködtünk. Ezeket gondosan berúgtunk és az egészet összedöntöttük. Az emberiség pontosan ezt csinálta és ezt csinálja ma is. Házakat, templomokat, művészi alkotásokat emel, hidakat, utakat, malmokat, csillagvizsgálókat, televíziós tornyokat, űrrakéta-kilövő állomásokat, a levegőben hullócsillagok módjára kószáló repülőgépeket, csillagokra szálló szekereket készít, és amikor kész van, pillanatok alatt, s a legnagyobb kegyetlenséggel pusztít el mindent.

És ez az, amit sohasem tudtam megérteni és nem tudok ma sem. Hol van itt a boncolgató, fontolgató, az élet értelmét, a történések okát, útját és lényegét keresgélő ész, hol van a múlt tisztelete és a jövő építése? Hol van a haladás, a tökéletesedés és az út az újvilág felé, amelyben minden emberre emberhez illő sors várakozik, ahol a fák nem nőnek az égig és mindenütt, minden asztalon ott lesz a bőséges és a munkával kiérdemelt mindennapi kenyér? De, ha ez így van és ha az egész nem a kiöregedő és rosszalkodó gyermek oktalan játéka a nyár végi napsütésben, akkor tudatosítanunk kell mindenütt és mindenkiben az örök és oszthatatlan igazságot, hogy az élethez joga van mindenkinek. Joga van a családi élet melegéhez, az emberi élet kiteljesüléséhez, az őszi napsütéshez, a zajtalan és csendes elmúláshoz. Az álmodozó gyermekkor után joga van mindenkinek a mindig lázadó harcos ifjúsághoz, az alkotó, a kötelességet vállaló, a munkát becsületből és becsülettel végző férfikorhoz és a csendes, nyugodt öregkorhoz, amelyben örömet jelent a múlt, amely köré aranykoszorút fonnak, mosolyt és harmóniát rakosgatnak a lassan elhalódó őszi napsugarak. Joga van a hajlékhoz, ahol született, ahol először értette meg az édesanyai hívogató hangot, ahol először talált egymásra két tisztafényű szempár, amelyeket azonos fénysugár csóvája töltött meg mosolyt keltő ragyogással, ahol először dobbant rá két szív arra, hogy egy életen keresztül egymásért dobogjon, ahonnan útra kél az élet fáradt vándora, hogy végső nyugovást keressen, ha lejárt az óra és megállt a szív. Joga van a hazai hanthoz, ahol otthon érzi magát, ahonnan olyan jólesik időnként elmenni és a nagyvilág zajában körüljárni, de ahová olyan jólesik visszatérni, ahol a haladó eszmék nyomdokán új világ épül, ahol becsülete van a munkának, a helytállásnak, ahol növekszik, gyarapodik és terebélyesedik az új, de tiszteletet, védelmet és megbecsülést talál az időálló múlt.

De van még egyéb is, ami utat és irányt jelöl és alapot ad a harcnak, s ez a humánum, az emberség és az emberiesség. A földet benépesítő emberek különböznek egymástól. Különbözik a testalkat, a bőrszín, a hajzat, az arcváz, a kultúra és a nyelv. De van valami, ami mindenütt ugyanaz, és ez a szív, amikor érez. Az örömt, a fájdalom, a jelenbe, és a jövőbe vetett törhetetlen hit, a vigasztalás és a remény mind emberi és mindenütt az. Ez is ok arra, hogy néha magunkon túlra is tekintsünk és tőlünk távolabb hulló könnyeket törölgessünk. A rongyokba burkolt vérző test, a fájdalomtól megtört arc, az üvegesedő szem, a temetetlen halott, az égő kunyhó, s az éhező gyermek ott is szánalmat érdemel és segítségért kiált.

Tehát csináljuk tovább, ahogy diktálja az eszünk és követeli a szívünk. Tapossuk a járható utakat, válogassuk a használható alkalmatosságokat, ébresztgessük az alvókat, bátorítsuk a bátortalanokat és virrasszunk a virrasztókkal. Hogy ez az út helyes, használható és hasznosítható, azt mi sem bizonyítja jobban, mint azoknak a szépen megfogalmazott, talpraesett és a dolgok lényegét érintő hozzászólásoknak a hosszú láncolata, amelyekben a Csongrád megyei békebizottságok delegátusai, a csongrádi békemozgalom múltját, jelenét és jövőjét pompás csokorba szedő, pár nappal ezelőtt elhangzott beszámolóhoz hozzászóltak, s a megbízások és tanácsok, amelyeket a Budapesten, október 4-én és 5-én megtartandó VII. Magyar Békekongresszusra megválasztott küldötteknek útravalóul ajándékoztak. Ezekből a békemozgalom és békeharc minden ágazatát felölelő s a célravezető eszközök sokaságát pontosan megjelölő és kihangsúlyozó hozzászólásokból és útravalókból a maga teljességében bontakozott ki az, hogy mit kell tenni nekünk és másoknak azért, hogy a béke fennmaradjon, s a háború az emberi életet minden pillanatban teljes megsemmisüléssel fenyegető véres szörnyeteg végképp eltünjék a földtekéről.

És a teendő nem más és nem lehet más, mint harcolni tovább. Harcolni észszel, szívvel, s a jövőbe vetett törhetetlen hittel és reménységgel, mert ahol kicsiny és nagy együtt dolgozik és egy célra munkál, ott nem maradhat el az eredmény, s a siker...

(személyi) feltételek biztosítására volna szükség, melyek sem a népgazdaságnak, sem a helyi szerveknek nem állnak rendelkezésükre. Arról nem is beszélve, hogy a műszaki szakirodalmi tájékoztatáshoz szükséges referensz-állományok kézikönyv-sorozatainak visszamenőleges kiépítése szinte megoldhatatlan feladatnak látszik.

A műszaki könyvtári hálózati rendszer, illetve a műszaki szakirodalmi könyvtári ellátás nem lehet országosan földrajzilag annyira differenciált, hogy területileg arányos elosztásban hálószerűen lefedje a vidéken működő műszaki szakemberek szakirodalmi szükségleteit. A vállalati és intézeti szakkönyvtárak ugyanis az ipari ágazatok szerint differenciálódtak, másrészt funkcionálisan, vagyis attól függően, hogy a szakkönyvtár milyen intézmény (vállalat, kutató intézet, tervező iroda, fejlesztő intézet) keretében működött.

Másfelől azonban területileg viszonylag arányos elosztásban működnek egy-egy országrész gazdasági, társadalmi, kulturális természetes központjaiban azok a már fejlett, vagy könnyebben fejleszthető tudományos könytvtári bázisok, amelyeknek regionális tájékoztatási funkcióját célszerű kifejleszteni.

A tájékoztatásügy és könyvtárügy elvi egysége, helyesebben a műszki-gazdasági szakirodalmi információ szolgáltatásának a tájékoztatásügy részeként való kezelése teszi indokolatlanná a már kialakult könyvtári hálózatokba tartozó könyvtári szakirodalmi bázisok mellőzését, vagyis előzmények nélküli új gyűjtemények, városi műszaki könyvtárak, vagy akár tájékoztató irodák létrehozását.

A gazdaságilag, társadalmilag, politikailag és kulturálisan legfejlettebb vidéki városokban merülhet fel a legtöbb és a legmagasabbrendű szakirodalmi igény. Nyilvánvaló, hogy éppen ezekben a központokban, gócokban van meg a legtöbb adottság arra, hogy az igényeket ki lehessen elégíteni. Országunk méreteit tekintve elegendőnek lehet tartani jelen fejlődési szakaszban az ország öt természetes vidéki központjában működő tudományos könyvtári intézmény kijelölését a műszaki-gazdasági szakirodalmi információ javítására. A műszaki termelési könyvtári hálózattal való együttműködésben a miskolci nehézipari egyetem könyvtára, a debreceni tudományegyetem könyvtára és a szegedi tudományegyetem könyvtára máris vitathatatlanul alkalmas szakirodalmi bázisokkal rendelkezik. Ahelyett, hogy nagy költséggel új műszaki szakkönyvtárakat vagy tájékoztatási irodákat hoznánk létre, érdemesebb ezeknek a könyvtári apparátusoknak a fejlesztését tervbe venni.

Három forrásból lehetne a fejlesztést megvalósítani. Általános művelődéspolitikai, könyvtárpolitikai, különös tudománypolitikai érdekű vállalkozások egyébként is indokolják az állami támogatás (beruházás, költségvetés) növelését. Szegeden például így kerül tervbe új könyvtárépület felépítése. Kívánatos lenne továbbá az országos műszaki fejlesztési alapból történő támogatás megszerzése a könyvtári technikai (reprográfiai) apparátus fejlesztésére. Nem ismeretlen dolog eddig sem például a felsőoktatási intézmények ilyen jellegű támogatása. Célszerű lenne még az üzemek számára nyújtandó tájékoztatási szolgáltatások (főleg reprográfiai, de dokumentációs is) térítéses rendszere lehetőségének biztosítása. Tudomásunk van arról, hogy a borsodi üzemek könyvtári szolgáltatások ellenében szerződéses alapon nyújtanak támogatást a miskolci nehézipari műszaki egyetem könyvtára technikai fejlesztéséhez, illetve könyvtári segédüzemei működésének rentabilitásához.

A műszaki szakirodalmi ellátás megjavítására vonatkozó elképzeléseink nem ölelhetik fel a közművelődési könyvtárak szakirodalom-propagáló tevékenységét, de olyan zárt gondolati rendszert sem alkothatnak, amely az együttműködést kizárná, ne nyitna utat a kooperáció számára. A műszaki szakkönyvtárak, a kooperációba kapcsolódó regionális (tudományos) könyvtárak és a közművelődési könyvtárak együttműködésének a fő területei a következők lehetnek: — a szakkönyvtári szolgáltatások elterjesztése és hasznosítása; — a közművelődési könyvtárak szakirodalom-propagáló funkciói kifejlesztéséhez nyújtandó szakmai segítség; — a közművelődési könyvtárakban jelentkező — helyileg kielégíthetetlen — szakirodalmi szükségletek továbbítása a szakkönyvtárakhoz.

Az egységes szocialista kultúra kialakítására irányuló törekvés adja az egységes könyvtárügy megvalósításának koncepcióját, az egységes könyvtári rendszer, a különböző könyvtári hálózatok együttműködésének alapját. Közművelődési könyvtár, szakkönyvtár és tudományos könyvtár között a mi szocialista talajunkon nem lehet válaszfal, szolgáltatásaikat tekintve nem lehet szakadás. Művelődés és tudomány összefüggése nyilvánvaló. A közművelődés megfelelő szintje nélkül nincs tudományos előrehaladás, nem kerülhet sor a tudomány eredményeinek társadalmi méretű alkalmazására, viszont a tudomány eredményei nélkül nincs társadalmi haladás, nem emelkedhet a társadalmi termelés, a közművelődés szintje.

Az egységes könyvtárügy keretei között azonban jobban kell differenciálnunk. Le kellene számolni a köztudatban kialakult véleménnyel, amely szerint könyvtár egyenlő könyvtárral. A közművelődési könyvtár ugyanis nem vállalhatja egyedül a szakirodalmi információval összefüggő funkciót, a tudományos könyvtárban pedig nem elsősorban a szépirodalom gyűjtőhelyét kellene látni. A tudományos könyvtári munkát sajátos feladatai a tudománytervező, tudományszervező és a kutató, alkotó munka részévé teszik. A tudományos könyvtári munka tartalmát, a könyvtári szolgáltatások jellegét a tudomány egészéhez való igazodás és az egyes szakterületek (szakmák, népgazdasági ágazatok, a fejlesztés, a vállalati kutatás, termelés) sajátos feladatai által meghatározott követelmények szabják meg.

Szegeden jelentős és értékes könyv- és folyóirat-állományok, szakirodalmi információkban gazdag dokumentumgyűjtemények állnak rendelkezésre. Az új könyvtárépület felépítésével a sajátos funkciójú könyvtári intézmények (egyetemi könyvtár és városi könyvtár) összehangolt működtetése jelentékeny művelődéspolitikai erőt jelentene, mind tudományos és felsőoktatási, mind közművelődési szempontból. Az ismeretterjesztő, műszaki, technikai, mezőgazdasági, szociológiai és alaptudományi tájékoztatás dél-magyarországi gócpontja jöhetne létre. Már ezt megelőzően is hasznos munkakapcsolatokat kellene teremteni a szegedi és Szeged környéki szakemberek és az egyetemi könyvtár között. A szakirodalmi információs szükségletek felderítése érdekében pedig behatóvizsgálódásokat kell folytatnunk a vidéken élő szakemberek körében.

HAVASI ZOLTÁN